

Nr 1009

Av fru Sjövall m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 110, angående vissa anslagsfrågor rörande försvaret för budgetåret 1967/68.

(Lika lydande med motion nr 787 i Första kammaren)

Den minskning av anslagsramen för försvaret som föreslås i proposition nr 110 berör även flygtekniska försöksanstalten (FFA). Nedskärningarna har medfört att den i årets statsverksproposition beräknade beställningsverksamheten vid FFA för försvarets räkning för år 1967/68 på 8 mkr. kommer att nedgå till 5,35 mkr., vilket är en minskning med 2,65 mkr. Den reella minskningen av medelstillgången blir i dagens läge större genom den speciella finansieringsform som tillämpas för FFA.

Personalstyrkan vid FFA utgjorde den 1 juli 1966 275 personer. I statsverkspropositionen bedömdes den beräknade omsättningen, 10,1 mkr., motsvara en personalstyrka på 238 personer under förutsättning antingen av oförändrat pris- och löneläge eller av att inträffade kostnadsstegringar väsentligen kompenseras av utökad beställningsvolym i kronor räknat. Den förutsedda minskningen av personalstyrkan med (275—238) 37 personer under en tid av ett och ett halvt år beräknades av verksledningen kunna komma till stånd genom naturlig avgång i förening med restriktiv nyanställning. Genom den nyssnämnda ogynnsamma inverkan av finansieringsformen kommer emellertid en omsättning på 10 mkr. att blott motsvara i medeltal ca 205 personer under 1967/68.

Inför dessa utsikter har verksledningen utvidgat säljverksamheten och sökt anslag från olika forskningsråd och fonder för utförande av viss angelägen forskningsverksamhet. Då sådana åtgärder icke ger en tillräcklig kompensation har verksledningen även sett sig nödsakad att, efter samråd med försvarsdepartementet, avskeda personal. Totalt har icke mindre än 26 tjänstemän avskedats i februari 1967. Härigenom och genom fortsatt naturlig avgång beräknas nu personalstyrkan gå ned till 230 den 1 juli 1967, var- efter personalen genom ytterligare naturlig avgång beräknas minska till medelvärdet 220 under 1967/68, således omkring den 1 januari 1968. Denna personalstyrka beräknas dra en kostnad av 10,75 mkr.

Den medelstillgång för 1967/68 som verksledningen bedömer som säker (utgången av ett flertal ansökningar till råd och fonder är ännu oviss) framgår av följande tabell:

	Mkr.
Beställningsverksamhet för försvaret (huvudsakligen KFF och SAAB)	5,35
Övriga beställare (ca 0,5 mkr.) samt försiktigt beräknade anslag från forskningsråd (0,3 mkr.)	0,8
Anslagsram för egen forskning, den s. k. nettoutgiften	1,3
	S:a 7,5

I förhållande till nyssnämnda 10,75 mkr. föreligger alltså en medelsbrist på 3,25 mkr.

För bedömning av angelägenheten av att FFA erhåller kompensation för nedgången i beställningsverksamheten för försvaret må framhållas att enligt vad vi inhämtat de hittills gjorda avskedandena av 26 tjänstemän icke blott inverkat menligt på FFA utan även ökat den ovisshet som sedan länge rått om försöksanstaltens framtid. Denna ovisshet har på senare tid medfört en ganska betydande avgång, bl. a. av kvalificerad forskarpersonal. Skulle ytterligare avskedanden behöva företagas och även fler anställda frivilligt lämna FFA, måste detta komma att innebära att FFA försätts i en allvarlig krissituation.

Vidare må framhållas att Kungl. Maj:t för snart två år sedan tillsatte en kommitté med uppdrag att utreda frågan rörande den framtida inriktningen och omfattningen av verksamheten vid FFA. Denna kommitté, FFA-utredningen, väntas framlägga sitt betänkande omkring den 1 juni 1967. Enligt vad som nu är känt kommer kommittén att föreslå att FFA bibehålles och att den skall omfatta en basorganisation, dvs. en minimiorganisation på 190 personer. FFA-utredningen har vidare i skrivelse den 24 oktober 1966 till 1965 års försvarsutredning bl. a. framhållit »nödvändigheten att tillförsäkra FFA en rimlig avvecklingstakt ned till minimiorganisationen».

FFA-kommitténs väntade förslag torde icke kunna behandlas förrän under budgetåret 1968/69.

Genom den försämring av FFA:s ekonomi som blir följderna av att beställningsuppdragen enligt proposition 110 skall skäras ner, riskerar man emellertid att personalstyrkan kan komma att reduceras under den nivå FFA-kommittén kommer att föreslå samt att man senare måste nyrekrytera personal. Det kan inte vara rimligt att först kraftigt beskära en forskningsorganisation för att sedan återuppygga densamma.

Utöver denna risk för en nu för stark reduktion av personalstyrkan föreligger emellertid enligt vår mening härutöver starka skäl för att icke minska FFA:s ekonomiska och personella resurser ner till den nivå ett godkännande av proposition 110 skulle innebära för FFA.

Behovet av civilt inriktad flygforskning måste komma att öka på grund av den civila flygteknikens snabba utveckling och luftfartens starka expan-

sion. Detta gäller icke bara det sedvanliga personflyget utan även frakt- och charterflyg. Utvecklingen går även mot alltmer komplicerade flygplan.

Det är angeläget att Sverige i likhet med övriga flygtekniskt avancerade länder har tillgång till en central flygforskningsanstalt som kontinuerligt kan följa utvecklingen inom den civila flygtekniken och forskningen inom flygsäkerhetsområdet. Den civila forskningen har hittills vid FFA fått stå tillbaka för den militära, bl. a. på grund av utvecklingsarbetena kring Viggen.

För att kunna behålla verksamheten vid FFA vid dagens nivå krävs ytterligare medelsanvisning på 2,75 mkr. utöver vad anstalten erhållit tidigare i år.

Eftersom riksdagen har beslutat om både avlönings- och tilläggsanslag till FFA, finns nu ingen möjlighet att ändra dessa anslagsbelopp. Däremot kvarstår möjligheten att efter ingången av budgetåret 1967/68 äska medel på tilläggsstat.

Godkänner riksdagen proposition 110 med den minskning av beställningsuppgiften till FFA denna innebär, kommer detta att få allvarliga återverkningar på FFA.

Vi hemställer därför att riksdagen vid behandling av proposition 110 understryker allvaret i den för FFA uppkomna situationen och att riksdagen hemställer till Kungl. Maj:t att följa utvecklingen och att framlägga de förslag till höstriksdagen om förstärkning av FFA:s avlönings- och omkostnadsanslag, som kan visa sig erforderliga.

Under åberopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till riksdagens höstsession om erforderlig medelsanvisning till FFA för att mildra de allvarliga konsekvenser för FFA som bifall till proposition 110 kommer att innebära.

Stockholm den 14 april 1967

Elisabet Sjövall (s)

Manne Ståhl (fp)

Erik Grebäck (cp)

Dag R. Edlund (h)